

Tudományos emlékülés

Somogyi Károlyné felvetele

Az elnökség és a résztvevők egy csoportja

Tegnap, csütörtökön reggel Szegedre érkezett dr. Berez János, a történelemtudományok kandidátusa, az MSZMP Központi Bizottsága külügyi osztályának vezetője. A megyei pártbizottság székházában dr. Koncz Jánossal, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkárával a megye kapcsolatairól folytattak megbeszélést. Dr. Berez János ezután előadást tartott azon az emlékülésen, amelyet az MSZMP Csongrád megyei bizottságának Oktatási Igazgatósága és a felsőoktatási intézmények marxizmus-leninizmus tanszékei rendez-

tek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának tiszteletére. Délután dr. Koncz János és Deák Béla, a szegedi városi pártbizottság titkára társaságában a JATE kibernetikai laboratóriumát tekintette meg dr. Berez János. Itt dr. Székely Sándor tájékoztatta az oktató-nevelő és a kutatómunkáról. A Központi Bizottság osztályvezetőjé a késő délutáni órákban fogadta dr. Perjesi László, a megyei tanács elnöke. Dr. Berez János ezután visszautazott Budapestre.

Dr. Berez János előadása

A tudományos emlékülést, amelyen megjelent Deák Béla, a városi pártbizottság titkára, Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese, dr. Antalffy György, a JATE rektora, dr. Mohóli Károly, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola főigazgatója és dr. Cserháti István, a SZOTE rektorhelyettese, dr. Koncz János nyitotta meg. Referátumot A Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a forradalomelmélet fejlődése címmel dr. Berez János tartott; a rendkívül gondolatgazdag előadás első részében a marxista történelemszemlélet fejlődéséről adott áttekintést. Beszélt arról, hogy Marx és Engels tudományos munkássága a társadalmi fejlődés mozgástörvényeinek feltárára, valamint az abból a forradalmi gyakorlatra kötelező tanulságoknak a munkásmozgalomba történt elültetésére irányult. Elemzésel igazolták, hogy a társadalmi forradalom eppoly elkerülhetetlenül része a fejlődésnek, mint milyen természetes módon váltotta fel az ösközösséget az akkor magasabb szintű rabszolgasági termelési mód. Rámutatott arra is, hogy az 1848-49-es európai forradalmakat követően megelőző években Marx és Engels még úgy látták: a munkásosztályt többé nem képes kiszorítani a hatalomból a burzsoázia. Későbbi munkásságukban azonban maguk fejtették ki, hogy ez túlzott várakozás volt, hisz a történelem igazolta: a proletariátus akkor még csupán a burzsoáziát emelhetette hatalomra, hiszen annak megragadására maga még nem ért meg, szervezetei erre nem készültek fel. Vakság azonban, ha a klaszszikusok munkásságát ma bárki egymástól elválasztható részekre bonthatóknak véli. Ezzel ugyanis éppen lényegétől, a dialektikától fosztják meg Marx és Engels tevékenységét.

Igen szemléletesen bontotta ki az előadó, hogy a forradalmi apály bekövetkeztekor Marx és Engels milyen nagy következetességgel szembesítette az elméletet a gyakorlattal. Erre utal, hogy a múlt század hetvenes éveiben figyelmüket mind nagyobb mértékben fordították Kelet-Európa, s mindenneke előtt Oroszország felé. S ha akkor még sokan jóslásszám-

ba is vették arra való utalásukat, hogy a szocialista forradalom esetleg éppen Oroszországban győzedelmeskedhet elsőként, néhány évtizeddel később azonban mindenkinek be kellett látnia: a nemzetközi forradalmi mozgalom élcsapatává valóban az orosz munkásmozgalom fejlődött. E tény mögött természetesen Lenin elméleti munkássága, az új típusú forradalmi tömegpártot indított rendkívül céltudatos, fáradhatatlan harca húzódik meg.

Lenin műveit idézve bizonyította a szónok, hogy a forradalomelmélet fejlődését milyen nagymértékben kapcsolta össze századunk legnagyobb gondolkodója a társadalmi gyakorlat elemzésével. Az 1905-1907-es oroszországi forradalom tanulságait egyedül ő értékelte helyesen, tíz esztendővel később, 1917 áprilisában is Lenin ismerte fel elsőként: a szocialista forradalmat senki sem képes a maga szubjektív elhatározásából siettetni. Feltételeinek a társadalom méhében kell megérlelődniük, a tudatos forradalmárok feladata pedig abban áll, hogy ezt az érdeklődési folyamatot szüntelenül kísérjék figyelemmel, s a legkedvezőbb pillanatot megragadva szólítsák cselekvésre a tömegeket. Leninnek és a bolsevik párt más vezetőinek ez a tevékenysége óriási mértékben részes az októberi forradalom győzelmében, a történelmi fejlődés törvényszerűségeit senki sem erőszakolhatja meg.

Nagyon világosan kifejeződésre jutott Leninnek ez az álláspontja a későbbiekben is. Erről vall, hogy mindvégig következetes harcot folytatott az úgynevezett baloldali oportunisták azon véleményével, mely szerint a forradalmat a győztes orosz proletariátus képes exportálni. A Magyar Tanácsköztársaság idejében is figyelmeztetett Lenin arra, hogy bár az orosz példa tanulságait természetesen módon értékelni kell, a nemzeti sajátosságok legmesszebbmenő figyelembevételével nélkül azonban ezt nem lehet megtenni. Ugyanilyen következetességgel osztorozta azokat is, akik éppen az októberi forradalomnak abból a sajátosságából, hogy az a világháborút követően győzött, azt a következtetést vonták le, hogy a háborúk

általában a forradalmak, a szocialista forradalmak győzelemre segítői lehetnének. A trockizmusmal vitakozva fejtette ki Lenin: a győztes proletárforradalom a békés egymás mellett élés perspektíváját kínálja a kapitalista országoknak. Erre a tételre alapozódik a Szovjetunió, s a szocialista világrendszer egész külpolitikája ma is. Igen fontos persze hozzátenni: a békés egymás mellett élés csupán az államok közötti kapcsolat, és semmiképpen sem az ideológiák közötti viszonyra értendő. Ebben nincs békés egymás mellett élés, hiszen az a nemzetközi munkásosztály legszélesebben értelmezett érdekeivel ellentétes.

Napjaink kérdéseiről szólva az előadó áttekintést adott a nyugat-európai testvérpártok stratégiai célkitűzéseiről, s ezzel összhangban a taktikai megfontolásokról is. Bizonyította, hogy valamennyi kommunista párt programjában egyértelműen kifejezi: a tőkés társadalmi-gazdasági alakulat végérvényesen elvesztette minden hajdani progresszív jellegét, s vele szemben csupán a szocializmus képvisel valóságos alternatívát.

A korreferátumok sorát dr. Szilágyi Júlia, az MSZMP Csongrád megyei bizottsága Oktatási Igazgatóságának igazgatója nyitotta meg A szovjet külpolitika és a békés egymás mellett élés című előadásával. Az emlékülés összesen nyolc korreferátum készült, ezek később nyomtatásban is megjelennek.

Az emlékülés dr. Koncz János zárszavával ért véget.

Lengyel vendégek az MHSZ-ben

Néhány napos tapasztalatcserére Csongrád megyébe érkezett a Magyar Honvédelmi Szövetség lengyelországi testvér szövetsége (LOK) két területi vezetője. Juzef Suprowski ezredes, a LOK Hidgós vajdasági vezetőség elnökeinek helyettese, valamint Juzef Danckij őrnagy, a LOK gdanski vajdasági vezetősége gépjárműosztályának vezetője az MHSZ itteni munkájá-

A pártoktatás megszervezéséről

Október 10-én a szegedi pártszervezetek többségében elkezdődött a pártoktatás. Ebben az oktatási évben a városban kis híján 14 ezer 500-an tanulnak, köztük 7 ezer 432-en párttagok. A Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem általános és szakosító tagozataira részben pályázat útján, nagyobb részt káderfejlesztési és utánpótlási tervek szerint kerültek a hallgatók. Az utóbbi években jelentősen megnőtt érdeklődés miatt a kiválasztás is gondot okozott: lehetőleg olyan embereket kellett felvételi bizottság elé bocsátani, akiknek képzése és továbbképzése valóban indokolt. Az általános tagozat első évfolyamára felvett 150 hallgatóból 112-en párttagok, s ez jobb a megyei átlagnál, viszont a nők aránya gyengébb annál. A szakosító tagozatok első évfolyamára 164 jelentkezőt vettek föl, itt azonban mind a párttagok, mind a nők aránya magasabb, mint a megyében. Még mindig kevesen vannak a fizikai dolgozók, belőlük az általános tagozaton idén nem sikerült

önálló csoportot szervezni. Biztató viszont, hogy az esti egyetemen nőtt a pedagógusok és az agrárértelmiségiek aránya.

A tömegtanfolyamok közül a Marxizmus-Leninizmus Esti Középfiskola egy éves tagozatán 220-an tanulnak, a két éves tagozat első évfolyamán pedig 1059-en. Új oktatási forma a Magyar munkásmozgalom rövid története tanfolyam 331, és a Marxista-Leninista világnézet alapjai tanfolyam 231 hallgatóval. Mindkettő átmenetet képez a tömegtanfolyamok és az esti egyetem között, tehát ezekre olyan hallgatókat küldtek az alapszervezetek, akik korábban már elvégezték a Marxizmus-Leninizmus Esti Középfiskolát, de magassabb fokot nem kívánnak továbbtanulni. Az elméleti konferencián 64 csoportban 127-en vesznek részt.

Az oktatási év felkészülésének tapasztalatait összegyűjtve megállapítható: a szegedi pártszervezetek a határozatoknak megfelelően, terv szerint igyekeztek meg-

szervezni a különféle tanfolyamokat, s több új, jól képzett propagandistát is munkába állítottak. Hiba volt, hogy az esti egyetem általános és szakosító tanfolyamaira kevés nőt és fizikai munkást küldtek, s hogy az általános tagozat felvételi vizsgáira többen gyengén készültek föl. Problémát okozott az is, hogy tömegesen küldtek a speciális kollégiumokra olyan hallgatókat, akik az előírt követelményeknek nem feleltek meg. A tömegtanfolyamok szervezésénél a pártszervezetek egy része nem vette figyelembe a fokozatosság elvét, és a jelentkezők érdeklődési körét. Viszont sikeres volt az oktatási év megnyitásával kapcsolatos propagandista továbbképzés — amint ezt a városi párt-végrehajtóbizottság legutóbbi ülésén megállapította. A szeptember 12-31. között megtartott továbbképző tanfolyamokon 135 propagandista vett részt, akik az előadásokat, konzultációkat igen színvonalasan értékelték.

Immunológusok vándorgyűlése Szegeden

Szegeden rendezte meg nyolcadik vándorgyűlését a Magyar Immunológiai Társaság. Mintegy kétszáz szakember részvételével tegnap, csütörtökön délelőtt kezdte meg munkáját a tanácskozás a MTESZ Technika Házában. Dr. Simon Miklós egyetemi tanár, a SZOTE Bőr- és Nemi-kórtani Intézetének igazgatója köszöntötte a megjelenteket, közöttük Bányainé dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettesét, dr. Kesztyüs Loránd akadémikust, a Magyar Immunológiai Társaság elnökét, dr. Szekeres László egyetemi tanárt, a SZOTE tudományos rektorhelyettesét és H. H. Fudenberg Egyesült Államokbeli professzort, a világhírű immunológust. A társaság szegedi vándorgyűlésének háromnapos programját dr. Kesztyüs Loránd nyitotta meg. Üdvözölte a tanácskozás résztvevőit a vendéglátó egyetem képviselőjében dr. Szekeres László, a házigazda város nevében pedig Bányainé dr. Birkás Mária.

Tegnap délelőtt hangzott el a tudományos program két referátuma. Kesztyüs Loránd A thymus szabályozó szerepe a celluláris immunvédekezésben címmel, dr. Petrányi Gyula egyetemi tanár, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem II-es számú belklinikájának igazgatója pedig A celluláris immunitás klinikai jelentősége címmel tartott előadást. Az egyik referátum a tudományos kutatás elméleti kérdéseit, míg a másik a gyakorlati alkalmazás módszereit elemezte. Meg-

A vándorgyűlés résztvevői dr. Kesztyüs Loránd megnyitóját hallgatják

kezdődtek a korreferátumok, melyek közül a három nap alatt 72 hangzik el. A legtöbb előadás a kutatócsoportok tevékenységének eredményeit összegzi.

A tudományos program mellett ma, pénteken délután megrendezik a Magyar Immunológiai Társaság közgyűlését.

Milyen a munkaidő kihasználása?

A népi ellenőrzés vizsgálata

A Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság tegnap, csütörtökön délután megtartott ülésén áttekintette annak a vizsgálatnak az összegezését, amelyet a munkaidő kihasználásának helyzetéről tartottak több megyei iparvállalatnál, és ipari szövetkezetnél. Azért is igen aktuális volt a népi ellenőrök körültekintése ebben a kérdésben, mert szabad munkaerőt lehetetlen szerezni. A népgazdaság fejlődésében is szinte kizárólag az intenzív út a járható, a termelékenység útján lehet termelésnövekedésről beszélni. Megállapították a vizsgálatok során, hogy a legtöbb vállalatnál eleget tesznek a kormányhatározatoknak, s az ötödik öt-

tettek konkrét programot. Ellenőrzési Bizottság tegnap, csütörtökön délután megtartott ülésén áttekintette annak a vizsgálatnak az összegezését, amelyet a munkaidő kihasználásának helyzetéről tartottak több megyei iparvállalatnál, és ipari szövetkezetnél. Azért is igen aktuális volt a népi ellenőrök körültekintése ebben a kérdésben, mert szabad munkaerőt lehetetlen szerezni. A népgazdaság fejlődésében is szinte kizárólag az intenzív út a járható, a termelékenység útján lehet termelésnövekedésről beszélni. Megállapították a vizsgálatok során, hogy a legtöbb vállalatnál eleget tesznek a kormányhatározatoknak, s az ötödik öt-